

महाराष्ट्र राज्य सहकार अपील न्यायालय व
सहकार न्यायालय यांचा सुधारीत आकृतीबंध
निश्चित करण्याबाबत-

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : न्यायाप्र २०१७/प्र.क्र.३/५ स
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : १४ जानेवारी, २०२१

- वाचा:-** १) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग क्रमांक राजस १००८/ प्र.क्र. ५३८/ ५ स,
दिनांक ५/५/२०११
२) मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांचा दिनांक ५/५/२०१७ चा आदेश
३) वित्त विभाग पृष्ठांकन क्रमांक पदनि -२०१९/प्र.क्र.०९/१९/आपुक, दिनांक २०/२/२०१९
४) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग क्रमांक न्यायाप्र २०१७/प्र.क्र.३/५स,
दिनांक २८/२/२०१९
५) वित्त विभाग पृष्ठांकन क्रमांक पदनि -२०१९/प्र.क्र.०९/१९/आपुक, दिनांक १७/११/२०२०

प्रस्तावना:-

मा. उच्च न्यायालय , मुंबई येथे दाखल करण्यात आलेल्या जनहित याचिका क्रमांक १५६/२०११ च्या संदर्भात मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी दिनांक ५/५/२०१७ रोजी, " सहकार न्यायालय व सहकार अपिल न्यायालये यांच्यासाठी जिल्हा न्यायालयांच्या आणि दिवाणी न्यायालयाच्या धर्तीवर स्वतंत्र आकृतीबंध मंजूर करण्यात यावा. तसेच त्यांचा सहकार आयुक्तालयापासून वेगळा असा स्वतंत्र संवर्ग निर्माण करण्यात यावा" असा निर्णय दिला आहे. सदर निर्णयानुसार महाराष्ट्र राज्य सहकार अपिल न्यायालय आणि सहकार न्यायालय यांचा २५५ पदांचा स्वतंत्र संवर्ग आकृतीबंध (स्टॅफींग पॅटर्न) संदर्भाधीन क्रमांक ४ येथील दिनांक २८/२/२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये मंजूर करण्यात आला आहे. तथापी, सदर शासन निर्णयातील परिच्छेद १ येथील अनुक्रमांक ४ वर दर्शविण्यात आलेले "सहायक निबंधक" हे पद महाराष्ट्र सहकार अपिल न्यायालय व इतर सहकार न्यायालयांमध्ये अस्तित्वात नसल्यामुळे अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य सहकार अपिल न्यायालय , मुंबई यांनी त्यांच्या दिनांक ३१/८/२०२० च्या पत्रान्वये केलेल्या विनंतीनुसार या संदर्भात दिनांक ८/२/२०१९ रोजी झालेल्या उच्च स्तरीय सचिव समितीच्या बैठकीच्या इतिवृत्तात आवश्यक ती सुधारणा करण्यास वित्त विभागाने दिनांक १७/११/२०२० रोजी मान्यता दिली आहे. सबब, सदर बाब विचारात घेवून, दिनांक २८/२/२०१९ अन्वये निश्चित करण्यात आलेला २५५ पदांचा महाराष्ट्र राज्य सहकार अपिल न्यायालय आणि सहकार न्यायालय यांचा स्वतंत्र संवर्ग आकृतीबंध (स्टॅफींग पॅटर्न) रद्द करून सुधारीत आकृतीबंध (स्टॅफींग पॅटर्न) निश्चित करण्याबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

महाराष्ट्र राज्य सहकार अपिल न्यायालय आणि सहकार न्यायालय यांचा २५५ पदांचा स्वतंत्र संवर्ग आकृतीबंध (स्टॅफींग पॅटर्न) करण्यास खालील अटीच्या अधिन राहून शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे:-

- १) सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था यांच्या आस्थापनेवरून सहायक निबंधक (९३००-३४८००+ग्रेड पे ४४००) संवर्गाची २ पदे कमी करण्याच्या अटीच्या व भविष्यात उच्च वेतन संरचनेची मागणी करण्यात येणार नाही. या अटीच्या अधीन राहून सहकार अपिल व सहकार न्यायालयाच्या आस्थापनेवर "प्रबंधक सहकार अपिल न्यायालय" (रु. ९३००-३४८००+ग्रेड पे ४४००-सहाय्य वेतन आयोगानुसार) (एस-१५: ४१८००-१३२३००-सातव्या वेतन आयोगानुसार) या संवर्गातील २ नवीन पदे निर्माण करण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

२) सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे या कार्यालयासाठी दिनांक ५/५/२०११ च्या शासन निर्णयानुसार निश्चित करण्यात आलेल्या आकृतीबंधातील खाली नमूद केलेली २५३ पदे अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य सहकार अपिल न्यायालय व सहकार न्यायालय यांचेकडे वर्ग करून, महाराष्ट्र राज्य सहकार अपिल न्यायालय आणि सहकार न्यायालय यांचा स्वतंत्र संवर्ग निर्माण करण्यास खालील अटीच्या अधिन राहून शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे :-

अ.क्र	संवर्ग	पदनाम	पदसंख्या	वेतनश्रेणी (सहाय्य वेतन आयोगानुसार)	वेतनश्रेणी (सातव्या वेतन आयोगानुसार)
१	२	३	४	५	
१		अध्यक्ष (अपील न्यायालय)	१	Pay in Judiciary service	Pay in Judiciary service
२		सदस्य (अपील न्यायालय)	५	Pay in Judiciary service	Pay in Judiciary service
३		न्यायाधिश	३१	१५६००-३९१००+ग्रेड पे ५४००	एस-२०: ५६१००-१७७५००
	एकूण वर्ग १		३७		
४		लघुलेखक उच्चश्रेणी	१	९३००-३४८००+ग्रेड पे ४४००	एस-१५: ४१८००-१३२३००
५		कार्यालय अधिक्षक	१	९३००-३४८००+ग्रेड पे ४३००	एस-१४: ३८६००-१२२८००
६		लघुलेखक निम्नश्रेणी	३६	९३००-३४८००+ग्रेड पे ४३००	एस-१४: ३८६००-१२२८००
७		लेखापाल वरिष्ठश्रेणी	१	९३००-३४८००+ग्रेड पे ४२००	एस-१३: ३५४००-११२४००
८		मुख्यलिपीक	२१	९३००-३४८००+ग्रेड पे ४२००	एस-१३: ३५४००-११२४००
९		शिरस्तेदार	१९	९३००-३४८००+ग्रेड पे ४२००	एस-१३: ३५४००-११२४००
१०		वरिष्ठ लिपीक	७	५२००-२०२००+ग्रेड पे २४००	एस-८: २५५००-८११००
११		कनिष्ठ लिपीक	६२	५२००-२०२००+ग्रेड पे १९००	एस-६: १९९००-६३२००
१२		वाहन चालक	१	५२००-२०२००+ग्रेड पे १९००	एस-६: १९९००-६३२००
	एकूण वर्ग ३		१४९		
१३		नाईक	२	४४४०-७४४०+ग्रेड पे १६००	एस-३: १६६००-५२४००
१४		शिपाई	६५	४४४०-७४४०+ग्रेड पे १३००	एस-१: १५०००-४७६००
	एकूण वर्ग ४		६७		
	एकूण वर्ग १+२+३+४		२५३		

२. १) सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या आस्थापनेवरील सदर २५३ पदे वर्ग केल्यानंतर तितकीच पदे सहकार विभागाच्या आकृतीबंधातून कमी होतील.

२) सहकार आयुक्तालयाच्या आस्थापनेवरील कार्यरत पदांपैकी न्यायालयीन संवर्ग वगळता उर्वरीत अधिकारी /कर्मचारी हे त्यांनी दिलेल्या विकल्पानुसार ते सहकार न्यायालयाच्या किंवा सहकार आयुक्तालयाच्या आस्थापनेवर कार्यरत राहतील. तसेच, गट-ड ची नाईक व शिपाई संवर्गातील ६७ पदे त्या पदावरील कर्मचारी सेवानिवृत्त होईपर्यंत सहकार न्यायालयाच्या

आस्थापनेवर कार्यरत राहतील. जसजसे सदर पदांवरील कर्मचारी निवृत्त होतील; तसतशी ती पदे काल्पनिक पदांमध्ये रूपांतरीत होतील व ती बाहयंत्रणेद्वारे भरण्यात येतील.

३) जिल्हा न्यायालय व दुय्यम न्यायालय व दुय्यम न्यायालयातील पदांचा आकृतीबंध निश्चित करण्यासाठी नियुक्त केलेल्या मा. दाभोळकर समितीच्या अहवालानुसार सहकार अपिल व सहकारी न्यायालये यांचा आकृतीबंध अंतिम करण्याच्या अधिन राहून सदर मान्यता देण्यात येत आहे.

३. सदर शासन निर्णय उच्चस्तरीय सचिव समितीच्या दिनांक ८/२/२०१९ रोजीच्या बैठकीतील विषय क्रमांक ८ बाबत वित्त विभागाच्या दिनांक १७/११/२०२० रोजीच्या पृष्ठांकनान्वये प्राप्त झालेल्या समितीच्या सुधारीत कार्यवृत्तानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या आकृतीबंधातून महाराष्ट्र राज्य सहकार अपिल न्यायालय व सहकार न्यायालय यांच्याकडे वर्ग करण्यात येत असलेल्या सदरच्या २५३ पदांना सद्यःस्थितीत महाराष्ट्र राज्य सहकार अपिल न्यायालय व सहकार न्यायालय यांच्यामार्फत वेतन व भत्ते अदा करण्यात येतात.

५. सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्याकडे सदरचे अधिकारी/कर्मचारी यांच्या सेवा परत घेण्याच्या दरम्यानच्या कालावधीत या अधिकारी/कर्मचारी यांच्या वेतन व भत्ते अदा करण्यासंबंधीची कार्यवाही विद्यमान पद्धतीनुसार महाराष्ट्र राज्य सहकार अपिल न्यायालय व सहकार न्यायालय यांचेकडून करण्यात यावी.

६. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ३६१/आपुक, दिनांक ७/१/२०२१ अन्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०११४१७०७२०२१०२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सं. पु. खोरगडे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव मंत्रालय, मुंबई
३. सर्व मा. मंत्री/मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
४. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
५. सर्व मा. संसद सदस्य, मा. विधानमंडळ सदस्य, महाराष्ट्र
६. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य
७. सर्व मंत्रालयीन विभागांचे मा. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव
८. सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, नवीन प्रशासकीय भवन, मुंबई
९. सचिव, राज्य माहिती आयुक्त, नवीन प्रशासकीय भवन, मुंबई

१०. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई
११. अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य सहकारी अपील न्यायालय, मुंबई
१२. प्रबंधक, लोकायुक्त / उप लोकायुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
१३. प्रधान महालेखापरिक्षक, लेखा परिक्षा, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१४. सहकार आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (३ प्रती)
१५. सर्व जिल्हाधिकारी, महाराष्ट्र राज्य
१६. महालेखापाल-२, महाराष्ट्र राज्य, (लेखा व अनुज्ञेयता/ लेखा परिक्षा) मुंबई
१७. महालेखापाल-२, महाराष्ट्र राज्य, (लेखा व अनुज्ञेयता/ लेखा परिक्षा) नागपुर
१८. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
१९. निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई
२०. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
२१. वित्त विभाग (अर्थसंकल्प -३/ व्यय-२/सेवा ९/ वित्तीय सुधारणा-१/आ.पु.क.) मंत्रालय, मुंबई
२२. निवड नस्ती, कार्यासन ५-स.